

ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề có 02 trang)

I. Đọc hiểu (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

BUỔI ĐẦU TIÊN HỌC TRƯỜNG YÊN PHỤ

Tôi chỉ có tội ham chơi chứ học không đến nỗi dốt lắm, vì cha tôi dạy tôi chữ Nho rồi chữ Quốc ngữ chung với vài đứa em họ tôi và con một người bạn của mẹ tôi. Chúng đều hơn tôi hai, ba tuổi mà học kém tôi.

Học như vậy được khoảng hai năm, rồi cha tôi nhờ một thầy kĩ có bằng Tiểu học Pháp Việt dạy văn Tây cho tôi. Đầu năm Canh Thân (1920), cha tôi xin cho tôi được vào học lớp dự bị Trường Yên Phụ. Lúc đó, vào giữa năm học, chắc tôi không được chính thức ghi tên vô sổ.

Buổi học đầu tiên của tôi nhằm ngày mùng 7 tháng Giêng âm lịch. Cha tôi dậy sớm, sắp xếp bút mực, thước kẻ, sách vở vào cái cặp da nhỏ (một xa xỉ phẩm thời đó) rồi khấn áo chỉnh tề, thuê một chiếc xe kéo bánh sắt (chưa có bánh cao su) để đưa tôi tới trường ở dưới chân đê Yên Phụ, cách nhà tôi hai cây số, dắt tôi lại chào thầy Hà Ngọc Chử, giới thiệu tôi với thầy. Ngày nay, đọc lại hai trang đầu bài Tựa cuốn Thế hệ ngày mai, trong đó, tôi chép lại một buổi học đầu tiên của tôi và buổi học đầu tiên của con tôi ngoài hai chục năm sau vẫn còn bùi ngùi: tình cha tôi đối với tôi, và tình vợ chồng tôi đối với con tôi, sự săn sóc của chúng tôi đối với con y như nhau, hai thế hệ một tấm lòng, một tinh thần.

Tôi còn thấy rõ nét mặt của cha tôi, của thầy Chử, cảnh sân trường, cảnh lớp học, tường đầu như việc mới xảy ra tháng trước, thế mà đã sáu chục năm qua rồi. Bài Tựa đó đã làm cảm động nhiều độc giả, có người định lựa cho vào một tập Văn tuyển.

Hôm đó, cả sáng lẫn chiều, cha tôi đưa tôi tới trường, rồi đợi tan học lại đưa tôi về. Nhưng chỉ ngày hôm sau, cha tôi kiếm được một bạn học cùng lớp với tôi, lớn hơn tôi một, hai tuổi, nhà ở Hàng Mắm gần nhà tôi, và nhờ em đó dắt đi học thì rẽ vào nhà tôi, đón tôi cùng đi. Từ đó, người khỏi phải đưa tôi nữa, và mỗi ngày tôi với bạn đi đi về về bốn lượt, từ nhà tôi tới trường, từ trường về nhà. Mùa hè để tránh nắng, chúng tôi theo bờ đê Nhị Hà, qua phố Hàng Nâu, Ô Quan Chưởng gần cầu Du-me (Doumer) (cầu Long Biên), bến Nứa để hưởng hương thơm ngào ngạt của vài cây đuôi chôn (loại lilas) ở khỏi dốc Hàng Than, lá mùa xuân xanh như ngọc thạch, mùa đông đỏ như lá bàng. Mùa đông để tránh gió bắc từ sông thổi vào, chúng tôi theo con đường ở phía trong, xa hơn, qua phố Hàng Đường, Hàng Than, sau nhà máy nước, nhà máy thuốc lá. Có lẽ, nhờ đi bộ như vậy, mỗi ngày tám cây số, luôn năm, sáu năm trời nên thân thể cứng cáp, mặc dầu thiếu ăn thiếu mặc.

(Trích Hồi kí Nguyễn Hiến Lê, NXB Văn học Hà Nội, 1993)

Thực hiện các yêu cầu/trả lời câu hỏi

Câu 1. Chỉ ra những dấu hiệu để xác định đoạn trích trên thuộc thể loại hồi kí.

Câu 2. Chỉ ra từ đa nghĩa trong câu: “Cha tôi dậy sớm... để đưa tôi tới trường ở dưới chân đê Yên Phụ”.

Câu 3. Tính phi hư cấu của đoạn trích được thể hiện qua các yếu tố nào?

Câu 4. Nêu cảm xúc của nhân vật “tôi” đối với người cha trong đoạn trích.

Câu 5. Từ đoạn trích, em hãy nêu ngắn gọn (khoảng 5- 7 dòng) suy nghĩ của mình về vai trò của cha mẹ đối với việc học tập của con cái.

II. Viết (6,0 điểm)

Câu 1(2.0 điểm)

Hãy viết một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích tác dụng của thủ pháp nghệ thuật miêu tả kết hợp với trần thuật trong đoạn trích ở phần đọc hiểu trên.

Câu 2.(4.0 điểm)

Đời sống đương đại có những chuyển biến đa chiều, phức tạp, có những câu chuyện trực lợi niềm tin, lòng trắc ẩn trước nỗi đau, mất mát, nhưng vẫn luôn còn những tấm lòng nhân ái.

Từ hiểu biết kết hợp trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày những suy nghĩ của mình về “những tấm lòng nhân ái” trong cuộc sống đời thường.

